

Advokatų kontora Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN žinyno *Tax Directors Handbook 2008-ųjų* vertinimais – vienintelė pirmaujanti advokatų kontora mokesčių teisės srityje Lietuvoje.

Garsus tarptautinis teisinės žiniasklaidos leidėjas *Legalease*, rengiantis vieną svariausių teisinių žinyną *Legal 500*, išleido antrąjį žinyno *Tax Directors Handbook* leidimą, kuriame atskirose jurisdikcijose reitinguojamos advokatų kontoros dirbančios mokesčių teisės srityje. **Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN šiame žinyne rekomenduojama kaip vienintelė pirmaujanti advokatų kontora mokesčių teisės srityje Lietuvoje.** Partneris, Finansų ir mokesčių praktikos grupės vadovas Giedrius Stasevičius, kartu su dr. Vitu Vasiliausku bei Gintaru Balčiumi skelbiami kaip geriausi šios srities specialistai Lietuvoje.

Kitos LAWIN tinklo advokatų kontoros Lepik & Luhaäär LAWIN ir Klavins & Slaidins LAWIN yra taip pat įvertintos kaip vienos pirmaujančių mokesčių teisės srityje Estijoje bei Latvijoje.

ES TEISĖS NAUJIENOS

VIEŠIEJI PIRKIMAI

2007 m. lapkričio 15 d. Europos Taryba ir Parlamentas priėmė naują direktyvą, pakeisiančią viešųjų pirkimų direktyvas 89/665/EEB ir 92/13/EEB. Numatoma, kad naujoji direktyva sustiprins konkurso dalyvių teises ir patobulins nacionalinius teisės aktus, reglamentuojančius konkurso rezultatų peržiūrėjimo procedūras, kurias gali taikyti suinteresuoti asmenys, įtariantys, kad valstybės institucija neteisėtai pasirašė sutartį su konkurso nugalėtoju.

Pagal naująją direktyvą viešųjų pirkimų sutartis bus pasirašoma praėjus dešimčiai dienų po sprendimo dėl konkurso laimėtojo priėmimo. Per tą laiką konkurso dalyviai galės įvertinti valstybės institucijos priimtą sprendimą ir tai, ar verta pradėti jo peržiūrėjimo procedūras.

Jeigu valstybės institucija nepaisys nustatyto dešimties dienų laikotarpio, t.y., jeigu sutartis bus pasirašyta nepasibaigus šiam laikotarpiui, nacionalinis teismas galės paskelbti sutartį negaliojančia.

Panašiai atsitiks nacionaliniam teismui nustačius, kad tam tikra viešųjų pirkimų sutartis buvo suteikta pažeidžiant taikytinas procedūras, t.y. neskaidriai ir be konkurso. Šiuo atveju valstybės institucija bus priversta iš naujo skelbti konkursą pagal visas taikytinas teisės normas. Tačiau jeigu nacionalinis teismas, remdamasis bendroju interesu, nuspręstų palikti galioti viešųjų pirkimų sutartį, sudarytą pažeidžiant viešųjų pirkimų procedūras, jis turės nustatyti alternatyvias nuobaudas.

Viešųjų pirkimų sutartims, kurios dėl tam tikrų priežasčių turi būti pasirašomos nedelsiant, bus nustatytos alternatyvūs peržiūrėjimo mechanizmas. Šiuo atveju ES valstybės narės vietoje dešimties dienų laikotarpio galės pasirinkti po sutarties pasirašymo taikomą

peržiūrėjimo procedūrą.

Šią direktyvą valstybės narės turės perkelti į nacionalinę teisę per dvejus metus po jos paskelbimo ES oficialiajame leidinyje (Official Journal).

Daugiau informacijos šiuo klausimu galima rasti internete:

http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1700&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en%20http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=3984&p_k=1

http://ec.europa.eu/internal_market/public_procurement/remedies/remedies_en.htm

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/07/465&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

FARMACIJOS TEISĖ

2007 m. lapkričio 30 d. Europos Sąjunga (ES) priėmė protokolą, iš dalies keičiantį susitarimą dėl intelektualinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS susitarimas), kurio įgyvendinimu rūpinasi Pasaulio prekybos organizacija (PPO). Tikimasi, kad šis pakeitimas užtikrins besivystančioms šalims didesnę galimybę gauti vaistus.

Šiuo pakeitimu nustatomas privalomų licencijų mechanizmas farmacijos produktų, eksportuojamų į šalis, neturinčias savo gamybinių pajėgumų farmacijos sektoriuje, gamybai. Naujasis privalomų licencijų mechanizmas pakeis dabartinį, pagal kurį privalomos licencijos paprastai suteikiamos farmacijos produktų tiekimui į šalies rinką.

Pagal naująsias TRIPS susitarimo nuostatas bet kuri ES valstybė narė galės tiekti besivystančioms šalims farmacijos produktus, pagamintus pagal privalomas licencijas.

Šis pakeitimas taps privalomas visoms ES valstybėms narėms, kai jį priims du trečdaliai PPO narių.

Daugiau informacijos šiuo klausimu rasite internete:

http://ec.europa.eu/trade/issues/global/medecine/pr301107_en.htm

LIETUVOS TEISĖS NAUJIENOS

MOKESČIŲ TEISĖ

2007 m. spalio 25 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 28 straipsnio pakeitimo įstatymas, kuriuo buvo nustatyta, jog uždaro tipo investicinių bendrovių turto valdymo paslaugos neapmokestinamos PVM.

Jogailos g. 9/1, 01116 Vilnius
Tel. (8 5) 268 1888
Faksas (8 5) 212 5591
E. paštas vilnius@lawin.lt
www.lawin.lt

Puodžių g. 29a, 92125 Klaipėda
Tel. (8 46) 312 188
Faksas (8 46) 312 189
E. paštas klaipeda@lawin.lt
www.lawin.lt

Advokatų kontora Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN teikia paslaugas visose pagrindinėse verslo teisės srityse.

Kontoros specialistų darbas organizuojamas įmonių; finansų ir mokesčių; prekybos ir technologijų; turto ir aplinkosaugos; ginčų sprendimo ir transporto praktikos grupėse.

Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN yra LAWIN – pirmaujančių Baltijos šalių advokatų kontorų grupės – narė. LAWIN grupę kartu su mumis sudaro advokatų kontoros Klavins & Slaidins LAWIN iš Latvijos ir Lepik & Luhaäär LAWIN iš Estijos. LAWIN vienija daugiau nei 100 teisininkų ir yra didžiausia teisinių paslaugų teikėja Baltijos šalyse.

Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN pradėjo veiklą 1992 m. Vilniuje. Nuo 1998 m. veikia filialas Klaipėdoje. Šiuo metu advokatų kontoroje dirba daugiau nei 50 profesionalų.

Biuletenyje pateikta teisės naujienų apžvalga yra tik informacinio pobūdžio ir negali būti vertinama kaip teisinė išvada ar konsultacija.

FINANSŲ TEISĖ

2007 m. spalio 25 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. X-1303.

Pagrindinė naujovė, kurią nustato įstatymas yra ta, kad greta suderintųjų kolektyvinio investavimo subjektų, veikiančių pagal Tarybos direktyvą 85/611/EEB, galės steigti specialieji kolektyvinio investavimo subjektai – investiciniai fondai ir investicinės bendrovės, kurių veikla nėra harmonizuota ES lygiu. Įstatymu sudaromos teisinės prielaidos steigti privatus kapitalo, nekilnojamojo turto, alternatyvaus investavimo ir kitus specialiuosius kolektyvinio investavimo subjektus. Specialiuji kolektyvinio investavimo subjektų dėka investuotojai galės netiesiogiai investuoti į perspektyvias ir augančias įmones, kurių vertybiniais popieriais nėra prekiaujama reguliuojamose rinkose, nekilnojamojo turto objektus, išvestines finansines priemones. Įstatymas įsigalios 2008 m. kovo 1 d.

2007 m. spalio 31 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 1179 buvo patvirtintos Vykdomų pagal Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimo atitikties taisyklės, kurios nustato finansavimo reikalavimus bendrai iš Europos Socialinio

fondo, Europos regioninės plėtros fondo arba Sanglaudos fondo lėšų finansuojamų ir vykdomų pagal Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją projektų išlaidoms, kad jos būtų pripažintos tinkamomis deklaruoti .

VIEŠIEJI PIRKIMAI

2007 m. spalio 18 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio papildymo ir 89, 119 straipsnių pakeitimo įstatymas, kuriuo buvo nustatyta, jog supaprastinti pirkimai, taikant įprastinę komercinę praktiką, gali būti atliekami ir kai perkamos literatūros ir meno kūrinių autorių, atlikėjų ar jų kolektyvo paslaugos.

BENDROVIŲ TEISĖ

Jeigu akcininko, pranešusio uždarajai akcinei bendrovei apie ketinimą parduoti uždarosios akcinės bendrovės akcijas, ketinimų turinys dėl parduodamų akcijų skaičiaus pagal klases ir (arba) kainos pasikeičia, tai šis akcininkas privalo iš naujo raštu pranešti uždarajai akcinei bendrovei apie ketinimą parduoti akcijas, nurodydamas parduodamų akcijų skaičių pagal klases ir pardavimo kainą. 2007 m. lapkričio 19 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas civilinėje byloje Nr. 3K-3-495/2007 UAB „Skraidenis“ v J.B., O.V. ir I.B. konstatavo, kad perleidžiamų akcijų skaičius pagal klases ir pardavimo kaina yra esminiai kriterijai, lemiantys kitų uždarosios akcinės bendrovės akcininkų, įvertinusių ir kitas jiems reikšmingas aplinkybes, sprendimą dėl parduodamų akcijų pirkimo arba nepirkimo, todėl jiems pasikeitus, akcijas ketinantis parduoti akcininkas privalo apie tai pranešti iš naujo bendrovei raštu. Ši taisyklė atitinkamai taikytina ir kai akcijas ketina parduoti grupė uždarosios akcinės bendrovės akcininkų.

SUTARČIŲ TEISĖ

Avanso sąvokos vartojimas dar nereiškia, kad buvo sudaryta pagrindinė pirkimo-pardavimo sutartis, ji gali būti vartojama ir pagrindinėje pirkimo-pardavimo, ir preliminarioje sutartyje. 2007 m. lapkričio 19 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas civilinėje byloje Nr. 3K-3-497/2007 K.S., G.J. v K.P.A., J.A. ir J.A. konstatavo, kad pagal susiformavusią Aukščiausiojo Teismo praktiką, šalys gali pagal preliminarąją sutartį perduoti pinigus, kurie atlieka skatinamąją ir užtikrinamąją funkcijas ir gali būti laikomi šalių susitarimu nustatyto prievolių įvykdymo užtikrinimo būdu, nes Civilinio kodekso 6.70 straipsnyje pateiktas prievolių užtikrinimo sąrašas nėra baigtinis ir leidžia šalims susitarti dėl kitokių preliminariosios sutarties užtikrinimo būdų, išskyrus Civilinio kodekso 6.98 straipsnyje nustatytą draudimą užtikrinti tokią sutartį rankpinigiais. Tuo atveju, jeigu preliminarioji sutartis įvykdoma, t. y. sudaroma pagrindinė sutartis, perduoti pinigai įskaitomi į mokėjimus pagal pagrindinę sutartį. Toks susitarimas nėra draudžiamas, nepaisant preliminariosios sutarties sampratos siaurąja jos reikšme. Taigi tokiu atveju perduodama suma galima laikyti avansu.

GARBĖS IR ORUMO GYNIMAS

Periodiškai laikraštįje skelbiant to paties turinio publikaciją, tai laikytina tęstiniu teisės pažeidimu, todėl asmeniui, manančiam, kad ši informacija pažeidžia jo garbę ir orumą ir neatitinka tikrovės, užtenka kreiptis vieną kartą ir nebūtina kreiptis dėl kiekvienos paskesnės publikacijos paneigimu. 2007 m. lapkričio 13. d Lietuvos Aukščiausiasis Teismas civilinėje byloje Nr. 3K-3-488/2007 A.B. v UAB „Šiaulių naujienos“ nurodė, kad nagrinėjamoje byloje, ieškovės manymu, atsakovo nuo 2004 metų numeriuose spausdinti tikrovės neatitikę duomenys ir žeidę jos garbę ir orumą, buvo tęstinis teisės pažeidimas, nes atsakovui netenkinus pirmojo ieškovės prašymo, jis toliau sistemingai ir pakartotinai skleidė tapačius duomenis keletą kartų iš eilės, todėl ieškovei nebuvo pagrindo kreiptis į atsakovą su prašymu paneigti kiekvieną identiško turinio publikaciją; užteko, kad ieškovė kreipėsi dėl pirmosios publikacijos paneigimu.

APLINKOS APSAUGOS TEISĖ

2007 m. spalio 31 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1224 buvo patvirtinta nauja Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano redakcija, pagal kurį 2007–2013 metais numatoma pirmenybę teikti atliekų susidarymo prevencijai, jų pakartotiniam panaudojimui, perdirbimui ir kitokiam naudojimui. Šie prioritetai įpareigoja siekti, kad šalyje susidarytų kuo mažiau atliekų, o tos atliekos, kurių neįmanoma išvengti, būtų perdirbamos ar kitaip panaudojamos stengiantis kuo mažiau jų šalinti sąvartynuose. Plane taip pat yra numatytos priemonės atliekų tvarkymo reikalavimų ir užduočių vykdymo kontrolei užtikrinti.

NEKILNOJAMOJO TURTO TEISĖ

Patalpų pritaikymas nuomininko veiklai nelaikytinas patalpų pabloginimu, jei pertvarkymai gali būti atskiriami ir pašalinami, ir tai nenulemtų tų patalpų, kaip nekilnojamojo turto ir nuomos objekto, funkcionalumo dalies netekimo ar ekonominės vertės sumažėjimo. 2007 m. lapkričio 16 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas civilinėje byloje Nr. 3K-3-493/2007 UAB „Colibri“ v UAB „Stilsena“ konstatavo, kad Civiliniame kodekse įvardytas išsinuomoto daikto pabloginimas reiškia daikto vertės sumažėjimą arba daikto funkcionalumo dalies netekimą, dėl kurių tolesnis daikto naudojimas pagal paskirtį netenka savo turėtos iki pabloginimo ekonominės vertės. Jeigu daikto būklė pablogėja dėl jo natūralaus susidėvėjimo arba dėl jo normalaus naudojimo laikantis nuomos sutarties sąlygų, tai tokiais atvejais nuomininkas neprivalo atlyginti atsiradusių nuostolių nuomotojui, nebent sutartyje būtų nustatyta kitaip. Nurodytais atvejais nuomotojas turi žinoti ir gali iš anksto numatyti išnuomojamo daikto pabloginimą, taigi jis negali pagrįstai tikėtis dėl daikto pabloginimo nuostolių atlyginimo, jeigu jam tokia teisė į nuostolių atlyginimą nesuteikta sutartyje. Ieškovas sutiko su patalpų perdavimu prekybinei veiklai, o nuomos sutartyje nenustatyta nuomininko įsipareigojimų išmontuoti patalpose sumontuotus įrenginius ir

grąžinti pradinės būklės patalpas, dėl to nuomotojo nurodyti jo sąskaita atlikti įrenginių išmontavimo darbai nėra ieškovo patirti nuostoliai, nes šios nuomotojo išlaidos, sutartyje nesulygus kitaip, turėjo būti įskaičiuotos į nuomos mokesčių.

Nekilnojamojo turto vertintojas, atliekantis masinį vertinimą, turi teisę, bet ne pareigą nekilnojamojo turto mokesčine verte laikyti nekilnojamojo turto vertę, nustatytą atlikus nekilnojamojo turto individualų vertinimą. 2007 m. spalio 25 d. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas administracinėje byloje Nr. A3-971-07 N.M. v Valstybės įmonė Registrų centras konstatavo, kad iš teisės normų seka, jog įstatymų leidėjas siekė, kad nekilnojamojo turto mokesčiai būtų mokamas nuo kaip įmanoma tikslesnės turto vidutinės rinkos vertės, todėl greta masinio nekilnojamojo turto vertinimo ir numatė nekilnojamojo turto individualaus vertinimo galimybę. Iš paminėtų teisės normų taip pat seka, kad turto vertintojui-turtą vertinančiai įmonei, tvarkančiai Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, yra suteikta teisė, bet ne pareiga nekilnojamojo turto mokesčine verte laikyti nekilnojamojo turto vertę, nustatytą atlikus nekilnojamojo turto individualų vertinimą.